

Cornelius' Tidsregning		Kristen Tidsregning
Landbrugets opfindelse	0	10.000 f.Kr.
Muligvis tidlig keramik i Sahara	1000-tallet	8000-tallet
De første landsbyer langs Den Frugtbare Halvmåne Den første høst af vilde græssorter i Nildalen	2000	8000
Første agerbrugssamfund i Chatal Höyük	2700	7300
Tidligste bønder på Kreta	3000	7000
Risdyrkning langs Yangtsefloden Vildkvæg domesticeres i Mellemøsten Landbrug breder sig så småt til det sydlige Europa Tidligste landsbyer i Indus-området	3500	6500
Kobbersmeltning i Chatal Höyük	3800	6200
Første landbrug i Nildalen Tidligste landbrugsenklaver i Spanien	4000	6000
Bomuld dyrkes i Pakistan	4500	5500
Overrisling af mesopotamiske landbrugsområder Hvede og byg dyrkes i Nildalen Domesticerede geder og får i Sahara	5000	5000
Plov, segl og pottemagerhjul i Mesopotamien Tidligste kobberudvinding på Balkan Tidligste landbrug i Bretagne Kurgankulturen	5500	4500
Tidligste landbrug i Danmark / Skandinavien samt England og Irland Hesten domesticeres i det sydlige Rusland	6000	4000
De første bønder på Indusletten	6000-7000	4000-3000
Hattikulturen opstår i Anatolien	6000-7000	4000-3000
Bronzefremstilling i Mellemøsten	6200	3800
Ældste stentempel på Malta	6500-7600	3500-2400
Den minoiske kultur opstår på Kreta	6500	3500
Sumer, de første byer Egypten, de første byer	6600	3400
De ældste bevarede lertavler med skrifttegn, Sumer Byer i Indus-området	6700	3300
Hieroglyfferne i Egypten, riget grundlægges	6800	3200
Harappakulturen i Indusdalen	6800-8100	3200-1900
Silkeormen domesticeres i Kina – ny handelsvare Risdyrkingen udbredes til Den gule Flod Stonehenge påbegyndes Storbyer i Den frugtbare Halvmåne med op til 10.000 indbyggere Uruk kollapse	7000	3000
Mellemøstens tidligste dynastier	7100	2900
Et hyrdefolk med heste og enkeltgravskultur indvandrer i Danmark	7200	2800
Majsen indføres som afgrøde i Mexico Første pyramide	7300 7270	2700 2630
Farao Zoser samt hans læge og arkitekt Imhotep	7400	2600
Storbyer og skrift i Indusdalen	7400	2600
Gilgamesh formentlig historisk person og konge i Sumer	7400	2600
Bronzefremstilling i Mellem- og Sydøsteuropa	7500-7700	2500-2300
Tidligste tuberkulose i Egypten Tidligste rets-dokumenter i Egypten	7600	2400
Sumeriske lertavler viser handel med Indusdalen	7650	2350
"Lovreformer" i Sumer	7700	2300
Sargon af Akkad underlægger sig Mesopotamien	7666-7721	2334-2279
Ur-Nammu konge af Ur – muligvis lovgiver	7889	2111
De første zigurat	7900	2100

Stonehenge afsluttes Kartoflen indføres som foderplante i Peru Minoiske paladser på Kreta samt skrift Omfattende europæisk handel med rav og metaller Redskaber og våben af bronze i Indusdalen Eshunnas og Lipit-Ishtars love i Mesopotamien	8000	2000
Første europæiske civilisation, den Minoiske	8000-8400	2000-1600
Vedaernes tilblivelse, baseret på en række krige	8000-9000	2000-1000
De første bronzebeholdere i Kina ved Den gule Flod	8100	1900
Store templer i Peru Induskulturen i tilbagegang	8200	1800
Abraham – eller i det mindste et tidsrum, hvor det er rimeligt at antage, at han hører hjemme...	8140-8300	1860-1700
Assyrien stormagt under Shamshi-Adad	8169-8219	1831-1781
Hammurabis babyloniske imperium Hammurabis Lov	8208-8250 8230	1792-1750 1770
Shang-dynastiet grundlægges i Kina af kong Tang	8234-8878	1766-1122
Kush, første afrikanske stat uden for Egypten Alle paladser på Kreta ødelægges	8300	1700
Hittitterne	8300-8800	1700-1200
Vulkansk udbrud på Thera ødelægger livet på Kreta	8374	1626
Babylon indtages og plyndres af Hittitterne	8405	1595
Mykenske kultur i Grækenland Skrift i Mykene	8400-8800 8550	1600-1200 1450
Minoisk kultur på Kreta løbes over ende, sandsynligvis af folk fra Mykene i Grækenland	8550	1450
Egypten erobrer Kanaan og når op til Eufrat	8496	1504
Kvægavl i nedre Sahara	8500	1500
Aryanske kvæghyrder fra Centralasien befolker Gangessletten	8500	1500
Første jernfremstilling, Anatolien	8500	1500
Polynesien befolkes af folk fra Melanesien	8500-8800	1500-1200
Amarna – Akhenatons reform Akhenaton dør i en alder af 30	8640 8650	1360 1350
Stridsvognen tages i brug i Kina	8650	1350
Billedskrift i Kina	8700	1300
Hittitterne besejrer egypterne i det nordlige Kanaan	8715	1285
Troja smadres totalt efter mere end 2000 års historie	8750	1250
Store templer i Mexico	8800	1200
Hittitternes kollaps	8800	1200
Israelitterne slår sig ned i Kanaan	8720-8900	1290-1100
"Havfolkene" udsletter den Mykenske kultur Bylivet forfalder og skrivekunsten dør hen på det græske fastland	8800-8920 8800-9200	1200-1180 1200-800
Wu styrter Shang-dynastiet i Kina, grundlægger Zhou-dynastiet	8868	1132
Zhou-dynastiet styrter Shang-dynastiet i Kina	8878	1122
Højtliggende forsvarsværker i Europa Begyndende jernfremstilling i Indusdalen	8900	1100
Ridekunsten opfindes på de eurasiatiske stepper	9000	1000
Tidligste tidspunkt man med rimelighed kan kalde Jernalder Jernfremstilling spreder sig langsomt til Europa	9000	1000
Arayaerne bliver risbønder på Gangessletten Hinduismen udbredes, Vedaerne nedskrives Bhagavad-Gita	9000 9000-9450	1000 1000-550
"Dark Age" i Grækenland	9000-9250	1000-750

Saul udråbes til Israels første konge	8980	1020
Saul falder i slaget mod filistrene	8994	1006
Kong David indtager Jerusalem	9000	1000
David dør	9035	965
Kong Salomon	9035	965
bygger Jerusalems tempel	9050	950
Salomon dør – kongeriget splittes i Israel og Judah	9072	928
Nedskrivning af de mundtlige beretninger, som ligger til grund for Det gamle Testamente	9000-9300	1000-700
Farao Shoshenq I angriber Israel og Judah	9076	924
Assyrien dominerende imperium	9089-9388	911-612
Babylon overtager Det Assyriske Rige	9374-9388	626-612
Tidligste beboelse i Rom	9100	900
Fønikerne ekspanderer og koloniserer	9100-9300	900-700
Kartago grundlægges	9200	800
Grækenland vågner og bystaterne grundlægges	9100-9200	900-800
Græske kolonier langs Middelhavet og Sortehavet	9200-9400	800-600
Etruskiske bystater	9200	800
Egypten deles i fem riger	9172-9288	828-712
Egypten regeres af konger fra Nubien (Sudan)	9288	712
Første Olympiske Lege til ære for Zeus	9223	776
Zhou-dynastiet i Kina for nedadgående	9230-9519	770-481
Romulus grundlægger Rom, ifølge sagnet	1247	753
Grækenlands "arkaiske" epoke begynder Grækerne får alfabetet fra fønikerne og opfinder de matematiske symboler Homer, Illiaden og Odysseen	1200-tallet	700-tallet
Assyrerkongen Sargon II erobrer Israel	9278	722
Assyrerne indtager Judah	9299	701
Assyrerne indtager Egypten	9329	671
Jern udbredt i Europa	9300	700
Zarathustra – datering usikker	9400-9600	600-400
Mønter betalingsmiddel i Grækenland	9400	600
Lao Tse fødes i Kina – Taoismen	9400	600
Mosebøgerne redigeres sammen	9400-9600	600-400
Siddharta Gautama – Buddha	9437-9517	563-483
Grækerne adskiller mytologi og viden Thales fra Milet: "vand er altings urstof" Solon: demokrati Heraklitos: alting flyder Zenon: sanseverden er en illusion Pythagoras: smukke, retlinede former bag alting Empedokles: fire elementer: jord, ild, vand, luft Anaxgoras: mange grundstoffer Demokrit: atomlæren Sofisterne: værdirelativismen; opgør med ævli! "Mennesket er altings mål" – al erfaring er subjektiv Xenofanes: oprør mod antropomorfe guder Gorgias: der eksisterer ikke noget, og hvis der gjorde, kunne vi ikke fatte det, og selvom vi kunne fatte det, ville vi ikke kunne meddele det til andre	9400-9600	600-400
Jødiske eksil i Babylon under Nebukadnezar	9413	587
Dele af Det Gamle Testamente nedskrives i eksilet	9413-9461	539
Babylon overgiver sig til Kyros Den Store af Persien	9461	539
Kyros lader jøderne rejse hjem		
Kungfutsu (andre daterer ham til 800-tallet f.Kr.)	9449-9521	551-479
Buddha (dateringen usikker)	9456-9660	544-340
Første skuespilfestival i Athen	9460	540
Grækenlands "klassiske" periode	9500-9700	500-300
Individet dukker op i kunsten		
Perserne indtager Egypten	9475	525

Genopbygning af templet i Jerusalem	9484	516
Demokratiet indføres i Athen	9492	509
Romerne styrter monarkiet og danner republik		
Athenerne slår persisk invasion tilbage ved Marathon	9510	490
Perserkongen Xerxes' invasionsstyrke nedkæmpes af styrker fra Sparta og Athen	1520-1521	480-479
De Kæmpende Staters Tid: Zhou-riget kollapse	9519-9779	481-221
Sparta sejrer over Athen i Den peloponesiske Krig	9559-9596	441-404
Sokrates Samtalens dialektik, ironien. Det gode eksisterer – ikke værdirelativist. Det gode findes gennem tænkningen.	9531-9601	469-399
Herodot skriver den første historiske beretning	9570	430
Platon	9573-9653	427-347
Sokrates dømmes til døden	9601	399
Platon grundlægger sit akademi	9613	387
Hippokrates (460-377 / 9540-9627) grundlægger lægevidenskaben	9600	400
Kelterne/gallerne plyndrer Rom	9610	390
Aristoteles Klassisk logik, empiri, deduktion, etikken omkring "den gyldne middelvej"	9616-9678	384-322
Kineserne opfinder ambrosten Brahminernes skrifter i Indus-området / Indien	9650	350
Filip II af Makedonien erobrer Grækenland	1648-1672	352-328
Aristoteles bliver lærer for Alexander den Store	9657	343
Makedonien erobrer de græske byer	9662	338
Filip II myrdes, Alexander konge af Makedonien	9666	334
Alexander slår Dareios III ved floden Issus (Syrien)	9667	333
Alexander den Store erobrer Egypten, grundlægger Alexandria	9668	332
Alexander vender tilbage til Persien, ødelægger hovedstaden Persepolis	9669	331
Alexander når til Indien	9674	326
Alexander dør pludseligt i Babylon	9677	323
Alexander efterfølges af sin mindreårige søn, riget splittes op af generalerne som tager hver sit område	9679-9684	321-316
De sidste jødiske profeter	9600-9800	400-200
Stoikerne og epikuræerne	9700-9800	300-200
Seleucus indtager Babylon, Anatolien, Syrien og Persien – riget bryder sammen	9688 9917	312 83
Ptolomæus udråber sig til konge af Ægypten	9695	305
Romerne indtager Tarentum og fuldender dermed erobringen af Italien	9728	272
Opførelse af fyrtårnet ved Alexandria	9725	275
Rom samler Italien	9736	264
Første puniske krig mellem Rom og Kartago	9736-9739	264-241
Zheng af Qin forener Kina	9770-9779	230-221
Borgerkrig i Kina, Han-dynastiet overtager styret	9791-9798	209-202
Anden puniske krig, Rom lider sit værste nederlag	9782-9798	218-202
Græsk indflydelse præger romers kunst	9800	200
Romerne annekterer Makedonien og Grækenland	9852-9856	148-146
Romerne ødelægger Kartago	9856	146
Han-dynastiet i Kina udvider grænserne ind i Centralasien	9883-9885	117-115
Kineserne breder sig ind i Vietnam	9887	113
Cicero	9894-9957	106-43
Gladiatoren Spartacus anfører slavernes oprør. Det nedkæmpes og mere end 6.000 slaver korsfæstes.	9927-9929	73-71
Judæa under romersk overherredømme	9937	63
Julius Cæsar slår gallerne (de franske keltere)	9942-9949	58-51

Partherne tilføjer romerne svigende nederlag	9947	53
Julius Cæsar udråbes til kejser af Rom	9954	46
Julius Cæsar myrdes, borgerkrig udbræder	9956	44
Kalenderen konstrueres (muligvis) af aztekerne	9969	31
Octavian (Augustus) eneherker over Rom	9969	31
Kleopatra dør, Egypten bliver romersk provins	9970	30
Vergil nedskriver Aeneiden	9970-9981	30-19
Livius færdiggør nedskrivningen af Roms historie		
Augustus udråbes til Kejser af Rom	9973	27
Jesu fødsel	9996 (eller 10006)	4 f.Kr. (eller 6 e.Kr.)
Romerne lider nederlag i Tyskland, Rhinen bliver grænse for yderligere erobring mod nord	10009	9
Jesus korsfæstes	10030	30
Romerne indleder erobringen af England	9957	43
Paulus' omvendelse	10035	35
Paulus' breve	10055	55
Paulus' død	10064	64
Kejser Nero	10054-68	54-68
Roms brand og jødeforfølgelserne		
Seneca		
Neros lærer og modstander af kejserens guddommeliggørelse – tvunget til selvmord af Nero	10065	65
Ældste evangelium, Markusevangeliet, skrives	10064-70	efter 64 men før 70
Jerusalem ødelægges af romerne	10070	70
Lukasevangeliet skrives	10066-80	mellem 66 og 80
Matthæusevangeliet skrives	10070-80	70-80
Vesuvus udbrud	10079	79
Kamelen indføres til Afrika, hvilket muliggør handel gennem Sahara	10000-10100	1-100
Fåreavl blandt Khoisa-nomaderne i Sydafrika		
Komplekse samfund hos jægersamlerne langs den nordamerikanske stillehavs-kyst		
Pottemageriet uddør hos polyneserne i Fiji-Samoa-Tonga-trekanten		
Kongeriget Funan grundlægges i Cambodia og blomstrer op pga. søhandel mellem Indien og Kina	10050-10100	50-100
Johannesevangeliet skrives	10100	100
Buddhismens indførelse i Kina	10100	100
Rom erobrer (kortvarigt) Armenien og Mesopotamien	10115-10117	115-117
Kejser Trajan bygger forsvarsværker tværs over det nordlige England	10122-10128	122-128
Solpyramiden opføres ved Teotihuacan i Mexico	10150	150
Den sidste Han-kejseres fald i Kina	10220	220
Konstantin den Stores Milano-edikt giver religionsfrihed i Romerriget	10313	313
Kirkemødet i Nikea vedtager treenighedsdogmet	10325	325
Theodosius den Store ophæver religionsfriheden	10380	380
Roms ødelæggelse	10410	410
Roms biskop bliver den første Pave	10440	440

Kilder:

The Human Past – World Prehistory & the Development of Human Societies
 Edited by Chriss Scarre – Thames & Hudson, 2005

Historisk Verdensatlas
 John Haywood – Könemann, 1999

Samt diverse jf. Baade-Og's litteraturliste...